

יד
מהרי"ץ

שערי יצחק

השיעור השבועי

מפי מרן הגאון
הרב יצחק רצאבי שליט"א
פוסק עדת תימן

נמסר במוצש"ק
בחוקותי – ליל ל"ג בעומר
אייר ה'תשע"ד ב'שכ"ה
בבית המדרש "פעולת צדיק"
בני ברק

לק"י

נושאי השיעור:

ביאור דברי ספר הזוהר הקדוש על הפסוק "והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה".
הבנה נוספת מדוע המלה "לְפָנַי" באה בשתי געיות.
מעלת ידיעת סודות התורה, ודברי הזוה"ק על הפסוק "אם לא תדעי לך היפה בנשים
צאי לך וגו'".
הבנת הגעיא המלה "נוטרה".
האות יו"ד, ועניין המדה העשירית שהיא מדת מלכות, הכוללת את כל עשרת
הספירות.
ההבדל בין רשב"י זיע"א לפני כניסתו למערה, לבין רשב"י לאחר שיצא מן המערה.
חשיבות הנקודות והטעמים שבתורה, כיצד ראוי לתקן את העולה הטועה בקריאת
בתורה, וחשיבות גירסא דינקותא. נחיצות התארגנות בני הישיבות הקדושות ללימוד
שמו"ת בצוותא.
דברי מהרי"ץ זיע"א בעניין מעלת אמירת "ברוך שמייה" בעמידה, וחשיבות אמירת
"ברוך שמייה" במנחה של-שבת יותר מבשחרית של-שבת.
דברי מרן שליט"א בשבח קונטרס "הלכות ברכות" מבית מועדי השם. וכן בעניין
מאמר שמעון בן יעקב ורשב"י.

כל הזכויות שמורות

יוצ"ל ע"י מוסדות יד מהרי"ץ בני ברק
טלפקס: 03-5358404. נייד: 050-4140741
דוא"ל: yad@maharitz.co.il

להאזנה לשיעור דרך הטלפון:
קול הלשון – 03-6171031
מספר השיעור במערכת קול הלשון – 380
מספר השיעור בדיסקים – 255

ניתן להקדיש כל שיעור להצלחה ולרפואה, או לעילוי נשמת.
השם יוזכר בל"נ בתחילת השיעור מפי מרן הגאון שליט"א,
וכן באמירת "מי שבירך" בסוף השיעור.
פרטים בטלפון: 050-4140741. נא לתאם זאת לפני השיעור.
והתורמים והמסייעים להפצת התורה ולזיכוי הרבים,
ימלא המקום ב"ה כל משאלות ליבם לטובה. אכ"ר.

ביאור דברי ספר הזוהר הקדוש על הפסוק "ויהיו הכרובים פורשי כנפים למעלה". הבנה נוספת מדוע המלה "לפני" באה בשתי געיות.

נאמר בתורה, וְהָיוּ הַכְּרֻבִים פְּרָשֵׁי כְנָפִים לְמַעַלָּה, סֹכְכִים בְּכַנְפֵיהֶם עַל הַפְּפֹרֶת, וּפְנֵיהֶם אִישׁ אֶל אָחִיו וּגו' [שמות כ"ה, כ"ז]. על פסוק זה, ישנו פירוש מעניין ונפלא, בספר הזוהר הקדוש פרשת אחרי מות [דף נ"ט ע"א] וז"ל, תאנא, תלת זמנין ביומא, אתרחיש נסא בגדפייהו. שלש פעמים ביום, התרחש נס בכנפיהם של כרובים. בשעתא דאתגלי עלייהו קדושה דמלכא, אינון מגרמייהו סלקין גדפייהו, ופרסין לון, וחפיין על כפורתא. כל הזמן, כנפי הכרובים היו שכובים ודבוקים לגוף, ושלוש פעמים ביום הם עלו והתרוממו, וכיסו את הכפורת. לבתר קמיטין גדפייהו ונאחזין בגדפייהו, (ס"א ונאחזין בגופייהו), כמה דאת אמר (שם כ"ה, כ') והיו הכרובים פורשי כנפים למעלה, ולא פרושי. הוא מדייק כך, כי לא כתוב 'ויהיו הכרובים פרושי כנפים', אלא 'פורשי', משמע שהם היו עושים את פעולת הפריסה. סוככים, ולא סוככים, דהא באת (ס"א בזאת) הוו קיימי, וחדאן בשכינתא. א"כ, הדבר היה בדרך נס.

הוא מדייק מלשון הפסוק, 'פורשי', דהיינו בלשון פעולה, שהיו פורשים כנפיהם שלש פעמים ביום. ומשמע מפירוש הרמ"ז כאן, זהו הר"ר משה זכותא, כי הדבר היה בזמן התפילות, ערבית שחרית ומנחה. בזמנים הללו, הכנפים נפרשו בדרך נס, אבל לא שמתחילה עשו אותם באופן כזה, שהכנפיים יהיו פרושות כל הזמן.

אמר רבי אבא, מה בעא הכא כי בענן אראה על הכפרת, וכתוב 'בזאת יבא אהרן, והא כהנא לא חמי לשכינתא בשעתא כד הוה עאל. מה הפירוש, 'בזאת יבא אהרן'? כיצד אהרון ידע זאת? אלא, עננא הוה נחית, וכד הוה נחית מטא על האי כפרת, ומתערין גדפייהו דכרובין, ואקשי להו, ואמרו שירתא.

הכנפים היו מתעוררים, ומקישים האחד על השני. ומה שירתא אמרי, (תהלים צ"ו, ד') כי גדול י"י ומהלל מאד ונורא הוא על כל אלדים, האי כד סלקי גדפייהו. כאשר הם היו מרימים את הכנפים, הם היו אומרים שיר. אבל הדבר היה קורה, רק כאשר היתה שורה עליהם השכינה. משמע, כי בזמנים הרגילים, דהיינו בכל יום, הכנפים היו רק עולים ויורדים. אבל בזמן שהיתה שורה עליהם השכינה, היה גם נשמע מתוכם קול שיר, והם היו אומרים את הפסוק הזה, בשבח הקב"ה. בשעתא דפרסין להו אמרי, (שם ה') כי כל אלדי העמים אלילים וי"י שמים עשה. כד חפיין על כפורתא אמרי, (שם צ"ח, ט') לפני י"י כי בא לשפוט (את) הארץ, ישפוט תבל בצדק ועמים במישרים. וקלהון הוה שמע כהנא במקדשא, כדן שוי קטרת באתריה, ואתכוון במה דאתכוון.

אלו דברי הזוהר הקדוש, וזהו פירוש נפלא ומיוחד, אשר אינו נמצא בשום ספר מספרי חז"ל. וואדרבה רש"י פירש לכאורה הפוך, שמתחילה נעשו פרושים באופן קבוע, אך ע"י בספר מעשה חושב. וע"י לקמן ד"ה מה. ואכמ"ל. כמובן, שאי אפשר לומר דברים כאלה מתוך סברא, אלא רק בקבלה ובמסורת, על מה שהיה בזמן שבית המקדש קיים.

חושבני, כי לפיזה אפשר להבין פירוש נפלא, מדוע המלה 'לפני' [שם], באה בשתי געיות. כפי שהוא מנהיגנו, וכ"ש מהרי"ץ בע"ח ובחה"ד. לכאורה, מדוע לא אומרים 'לפני', בלי געיות? ובפרט, כי קודם לכם, לפני שני מזמורים ושם צ"ו, י"ג] כתוב, 'לפני י"י פי בא, בלי שום געיא במלה 'לפני'. א"כ, מדוע במזמור צ"ח, אומרים 'לפני'?

אלה התשובה היא, כי ע"י פירושו 'לי פה'. דהיינו, כאן נמצא הדיבור של-הקב"ה עם משה רבינו, כמו שנאמר וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שָׁם, וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַכְּפֹרֶת, מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים, אֲשֶׁר

שערי יצחק – השיעור השבועי

מה שקצת צריך עיון הוא, שהדבר לא מסתדר עם תרגום אונקלוס, שתירגם [שם בפסוק כ'] וז"ל, ויהו כרוביא פריסין גדפיהו לעילא. התרגום, שינה את הלשון. כיון שהיה קשה לו, מה הפירוש 'פורשי כנפים'? לכן התרגום אומר, 'פריסין'. לכאורה היה צריך להיות, מבחינת הדקדוק הוא היה צריך לתרגם את המלה 'פורשי', 'פְּרִישִׁין', בלשון הווה. אבל הוא שינה את הלשון, ותירגם 'פְּרִישִׁין'. דהיינו, פְּרוּשִׁים. כלומר, כי מראש תעשה זאת, שהם יהיו פרושים. כך לפי התרגום. וגם רש"י מסביר כך, שלא תעשה כנפיהם שוכבים, אלא פרושים וגבוהים למעלה אצל ראשיהם, שיהא י' טפחים בחלל שבין הכנפים לכפרת, כדאיתא בסוכה (דף ה).

בעל ספר מרפא לשון, עומד גם על העניין הזה. בהתחלה הוא דן, על נוסחא אחרת שישנה בתרגום, והאם צ"ל פריסין או פריסין. אבל נראה כי קצת השתבשו כאן המלים, לא מבינים את מה שהוא אומר, כיון שהמדפיסים התבלבלו. לכן, אקרא לכם את דבריו, כפי שצריך להיות. 'פורשי כנפים', פריסין גדפיהו, הכי גרסינן. ונוסחא אחרינא, 'פריסין', לא דייקא. מי שגורס פריסין, דבר זה אינו מדוייק. שכן מתרגם 'סוככים', מְטֻלָּן, שהוא כנגד הכרובים, לא כנגד הכנפיים. ישנה טעות נוספת בהמשך, כתוב כאן זלא צריך לומר, אבל צריך להיות ולכן צריך לומר פריסין, בלשון זכר.

אח"כ הוא מביא את הזוהר, אמנם בזוה"ק פירשו הכתוב כמשמעו בפרשת אחרי מות, וז"ל, תאנא ג' זמנין ביומא אתרחיש ניסא בגדפייהו וכו', הוא מביא חלק מן המאמר הזה שהבאנו לעיל, ובסוף הוא אומר כך, ונראה, שאין זה חולק על התרגום, דמעשה נסים לפרקים לחוד, והטבע המתמיד לחוד. ואע"פ שהכתוב רמז כנגד מעשה הנס, הטבע עיקר הסיפור. אומר המרפא לשון, כי אין סתירה, בין הזוהר לבין התרגום. הם אינם חולקים. כי אמנם

על אַרְן הַעֲדָת [שמות כ"ה, כ"ב]. כלומר, הקב"ה אומר, כאן נמצא הפה שלי, כביכול. לכן במלה לְפָנַי, האות למ"ד באה בגעיא, כי זה מושך את האות למ"ד, דהיינו 'לי'. והאות פ"א, היא עם שוא, אבל זה נהיה 'פה'. א"כ, זהו 'לי פה'. בעבר [שיעור מוצש"ק תולדות ה'תשע"ב] הסברנו בס"ד פירוש אחר על עניין זה, אולם עפ"י דברי הזוה"ק שהבאנו, הפירוש הזה הפלא ופלא, ושבעים פנים לתורה.

ודבר זה, נמצא דוקא בפסוק האחרון של מזמור, בכדי להראות, שהדבר הוא לאחר שכבר הגיעו למצב זה. לכן, זהו השיר השלישי שהיו הכרובים אומרים, וְנוֹעַדְתִּי לְךָ שֵׁם, וְדַבַּרְתִּי אִתְּךָ מֵעַל הַפְּפֹרֶת, מִבֵּין שְׁנֵי הַכְּרֻבִים, אֲשֶׁר עַל אַרְן הַעֲדָת [שמות כ"ה, כ"ב], וכדפירש רש"י, כשאקבע מועד לך לדבר עמך, אותו מקום אקבע למועד שאבוא שם לדבר אליך. כלומר, כאשר הקב"ה רצה לדבר עם משה רבינו ע"ה, הוא היה קובע לו זמן, ומשם יצא הדיבור. וזהו 'לי פה', זהו מקום פי. הפירוש ממש הפלא ופלא.

שאלה מהקהל: אבל לא כולם אומרים את המלה לְפָנַי בגעיא?
תשובת מרן שליט"א: אכן ישנם כאלה שלא אומרים, אבל זה אינו בגלל שהם חכמים גדולים, אלא מפני שאינם יודעים, לא לימדו אותם. לכן צריך ללמד אותם, בכדי שידעו. זאת לא חכמה, להגיד לפני, בלי געיא. כל ילד שתשאל אותו, יגיד כך. אף ילד לא יגיד לְפָנַי. בכדי להגיד לְפָנַי, צריך ללמוד, להיות חכם, צריך שתהיה לו מסורת. כי בספרים המדוייקים, הדבר מוסכם. זה כתוב בספרו של'בן אשר, ובמנחת שי, ובמהרי"ץ בחלק הדקדוק בתהלים שם וגם בעץ חיים בסדר הקבלת שבת. מי שלא אומר כך, זהו מחוסר ידיעה ומחוסר לימוד, אבל זה לא נקרא שיש לו מסורת הפוכה וכדו'. והרי זהו כמו שאומרים כולנו, אֲשֶׁר־יִהְיֶה אִישׁ וְתַהֲלִים א, א, ולא אשרי. לא היינו אומרים אֲשֶׁר־י, אם לא היתה לנו מסורת על כך.

היה הנס, אבל הוא היה לפרקים. בדרך כלל, זה היה עפ"י הטבע, כך היה באופן הרגיל. והתרגום דיבר, על מה שהיה ברגילות. אמנם ישנו רמז על מעשה הנס, בפסוק 'פורשי'. אבל התרגום, תירגם על-פי מה שהיה בדרך-כלל. כך הוא אומר.

אך קצת מתפלא אני על כך, כיון שנראה כי הדבר בדיוק ההיפך. דהיינו, לפי התרגום, משמע כי תמיד הכנפים היו פרושים, א"כ אין כאן נס. משא"כ הזוהר הק' אומר, שתמיד הם היה שכובים, ולפעמים בזמן שלשת התפילות הם פרשו את כנפיהם. על פי הזוהר, תמיד היה נס. הטבע היה, שהם היו צמודים ושכובים האחד על השני. צריך עיון, להבין את כוונת המרפא לשון, כיצד הוא מתרץ את הסתירה. נראה כי ישנה כאן סתירה המוכרחת. ויכול להיות, שאם התרגום ורש"י, היו רואים את הזוהר, הם היו מודים. אבל אני מדבר, לפי מה שכתוב בדבריהם.

מעלת ידיעת סודות התורה, ודברי הזוה"ק על הפסוק "אם לא תדעי לך היפה בנשים צאי לך וגו'". הבנת הגעיה המלה "נוטרה". האות יו"ד, ועניין המדה העשירית שהיא מדת מלכות, הכוללת את כל עשרת הספירות.

בעז"ה עוד מעט נקרא (לכבוד הילולא דרשב"י) את מאמר הזוהר הק' [סוף ספר שיר השירים], המדבר בעניין חשיבות הטעמים והנקודות. הרי ישנן מלים, וישנן נקודות, וישנן טעמים. הוא מבאר את רמזי הדבר, והחשיבות שבעניין זה. זכינו במסגרת ה'שילוש' שלאחר תפילת שחרית, שסיימנו כעת את הזוהר חדש על מגילת שיר השירים. כותב הזוה"ק [בדף פ"ו ע"ב] כך, תא חזי מה כתיב, אם לא תדעי לך היפה בנשים, אם אנת אתיא בלא ידיעה, ולא אסתכלת בחכמתא עד דלא תיעול הכא, ולא ידעת ברזין דעלמא עילאה, צאי לך. לית אנת כדאי למיעל הכא בלא ידיעה, צאי לך בעקבי הצאן, והוי ידעת גו אינון עקבי הצאן, אלון אינון דבני נשא דשיין לו בעקב, וידעין רזין

עילאין דמאריהון, ובהו תנדע לאסתכלא ולמנדע.

הפסוק פונה לכנסת ישראל, העם החשוב והיפה והמרום, מכל אומות העולם. ואומר כך, 'אם לא תדעי לך', אם אין לך ידיעה בסודות התורה. דהיינו, אם האדם מגיע לשמים, והוא יודע רק את הפשט, אבל אינו יודע את סודות התורה, אומר הקב"ה לנשמה, 'צאי לך', תצאי מפה, אין לך כאן מקום. אתה צריך לחזור עוד הפעם לעולם, להתגלגל בחזרה לעוה"ז, בכדי שכאשר תבוא, תהיה לך ידיעה גם בסודות התורה. אולם כעת, אין לך מקום פה.

הדבר מראה, כמה חשוב, שכל אחד ישתדל, לפי מדת יכלתו, שתהיה לו קצת ידיעה בסודות התורה. המאמר הזה, ממש מעורר לכך. אם לא למדת שום דבר, אינך יודע מה קורה כאן בעולמות העליונים, אין לך את הא"ב, א"כ אתה לא ראוי להיות פה, אין לך כניסה לכאן. לכן אומרים כך לנשמה, מוציאים אותה מגן עדן, העולם הבא, ומחזירים אותה לעולם בחזרה, שתהיה עם 'עקבי הצאן', אלו דבני נשא דשיין להן בעקב'. ישנם אנשים בעולם, שלא מתייחסים אליהם, לא מכבדים ולא מעריכים אותם, כיון שלא מכירים בחכמתם. אבל הענוים והשפלים האלה, הם הצדיקים. א"כ תחזור אליהם ותלמד איתם, שיהיו לך ידיעה בסודות התורה, ואז תהיה ראוי לחזור לכאן. 'עקבי הצאן' היינו, אנשים שדשים אותם בעקב, 'צאן קדשים'.

לרבינו חיים ויטאל זצ"ל, תלמידו המובהק של האר"י ז"ל, ישנה הקדמה מפוארת ל'שער ההקדמות', והוא כותב שם הרבה דברים, בעניין זה. לפעמים האדם חושב, מי אני? עם מי אני ילמד זאת? מי ראוי ללמד אותי? אומר מהרח"ו, כי הקב"ה, לא בא בטרונאי עם בריותיו. הפסוק אומר, פי כה אמר יי, שְׁמָמָה תְהִיָּה כָּל הָאָרֶץ, וְכָל־הָאָרֶץ לֹא אָעֲשָׂה [ירמיהו ד', כ"ז]. דהיינו, גם אם הארץ תהיה שממה, אין מי

שערי יצחק – השיעור השבועי

מסירת סודות התורה הוא לעולם מפה מקובל לאוזן חכם מבין מדעתו בחשאי והסתר נפלא, ואינם מהדברים הנמצאים ונלקטים ונחטפים כמציאה בשוק. וכי יתכן שהם 'מצאו' דברים כאלה? לכן הוא מסביר זאת באיזו דרך, שישנו עניין בדבר הזה, יעו"ש.

אבל לענ"ד, הדברים הם כפשוטם. דהיינו, הרי למשל אנחנו אלה פה, לומדים בכל יום עמוד לכלהפחות בספר זוהר הקדוש, אנו בבחינת 'נערי דעלמא', והנה אנחנו מוצאים מציאות. אין מה להשוות, את הלימוד בספר הזוהר הק' בזמנינו, לדורות שעברו. היום, שישנו את הפירוש 'מתוק מדבש' על ספר הזוהר, כל אחד יכול למצוא מציאות ולהבין. בדורות שעברו, מי שרצה להבין איזה מאמר, היה לו קשה מאד, והיה צורך לחפש בהרבה ספרים, מפרשים נדירים. ולפעמים האדם לא היה מגיע אליהם. אבל היום, אפשר למצוא בקלות רבה, את פירושי מאמרים.

ישנן בזה שתי דרגות. ישנה את ההבנה של הא"ב, דהיינו הפשט הפשוט, שזאת בודאי כל אחד יכול למצוא. מי שיש לו ידיעה אפילו קלה, יוכל במהירות ובקלות למצוא מציאות. מהגם שבדור שלנו, ישנם הרבה ספרי עזר המקילים על כך, כגון המפתחות על הזוהר, אוצר הזוהר. אין צריך לומר שזכינו לאוצר החכמה וכדומה, ברוך הוא וברוך שמו.

ואפילו מי שירצה למצוא פירוש על איזה פסוק, בכל התנ"ך, שהוא על דרך הסוד, יוכל למצוא זאת בקלות. ישנה סדרה של ספרים, שחיבר הרב משה דוד וואלי, תלמיד-חבר להרמ"ח לוצאטו, בעל ספר מסילת ישרים, שגם הוא היה מקובל גדול, אבל היה לו חבר בשם הרמ"ד וואלי, שיש לו פירוש על כל פסוק בתנ"ך, בצורה פשוטה וברורה. אפשר למצוא מציאות, ממש על כל צעד ושעל, גם למי שאין הקדמות וידיעות. והספרים האלה, התפרסמו רק בזמנינו. הוא היה לפני יותר ממאתים שנה, אבל זה נדפס רק בדורנו.

שעוסק בחכמה הזאת, בכל זאת ה' מותיר לנו שריד בכל דור ודור, אם ברב ואם במעט. הוא מביא את המאמר בתיקוני הזוהר הקדוש בדברא בתראה בסוף יומיא יתפרנסון מהאיי חבורא, ובגיניה וקראתם דרור בארץ. בזכות הזוהר הקדוש, שהתגלה בדורות האחרונים, יצאו לחירות בזמן המשיח. דהיינו, שתבוא הגאולה. ובזוה"ק בפרשת וירא [דף קי"ח ע"א] כתוב וז"ל, וכד יהא קריב ליומי משיחא, אפילו הני רביי דעלמא, אפילו הנערים שבעולם, לא גדולי הדור והאנשים המיוחדים, אלא 'נערים שבעולם', יהיו זמינין לאשכחא רזין טמירין דחכמתא וכו'.

אומר מהרח"ו, הרי מבואר, כי עד עתה, היו דברי חכמת הזוהר נעלמת. ובדברא בתראה, תתגלה ותתפרסם חכמה הזאת, ויבינו וישכילו ברזי התורה שלא השיגו הקודמים אלינו. ובזה נסתלקה השגת הפתאים המקשים ואומרים איכשור דרי, ואם דורות שלפנינו לא השיגוה איך נדענה אנחנו. אם הדורות הראשונים, לא ידעו את הסודות הללו, כיצד אנו נבין אותם? איך נזכה לכך? הרי אלו דברים כ"כ עמוקים? א"כ, הם מתייאשים. אבל, ובוזה יסכר פיהם. ובהמשך הוא אומר, כי בכל זאת, פשוט ומבואר, כי באלו הדורות האחרונים יתפרנסון מהאיי חיבורא, ותתגלה אליהם החכמה הזאת, הנה לא כל הרוצה ליטול את השם יבוא ויטול, כי רזי התורה וסתריה לא יתגלה לבני אדם בכוח עיונם החומרי, לולי ע"י שפע אלהי המושפע ממרום קדשו ע"י שלוחיו ומלאכיו, או ע"י אליהו הנביא ז"ל.

ראיתי שאלה בספר אהבת שלום [דף י"ד], להרה"ג יעקב משה הלל שליט"א ראש ישיבת אהבת שלום, כיצד אפשר להבין זאת? מה הפירוש, שלעתיד לבוא הנערים בעולם ימצאו סודות טמירים של חכמה? ראשית, הרי אמרת א"כ, כי לא כל הרוצה ליטול את ה' יבוא ויטול. א"כ, לכאורה זאת סתירה. וחזן מכך, מה הפירוש 'ימצאו סודות'? וכי אלו מציאות אשר בשוק? כך הוא שואל, קשה, דהלא סדר

וכן הפירוש מתוק מדבש על ספר הזוהר הק', הוא נדפס רק כיום. כך שבקלות, כל אחד יכול ממש למצוא מציאות. אלו דברי נבואה, שנכתבו כאן בזוה"ק, שעתידים רביי דעלמא זמינין לאשכחא רזין טמירין דחכמתא, כלומר שאפשר למצוא זאת כיום בקלות רבה.

דיברנו מקודם, בעניין חשיבות הנקודות והטעמים, תכף נראה זאת בעז"ה, אבל ברצוני לומר לכם, תמיד אני מחפש להסביר, את הדברים התמוהים בקריאה. לדוגמא, בפסוק שהבאנו, אפי"ל תדעלי לך היפה בפנשים צאי" לך בעקבי הצאן וגו' ושה"ש א, ח"ג, מדוע ישנה געיא, במלה 'צאי'? מישהו יכול להסביר, למה הגעיא הזאת? רק על פי הזוהר הקדוש שהבאנו מקודם, הבנתי בס"ד את הדבר. הרי אמרנו, כי המלאך או הקב"ה גוער בנשמה, ואומר לה צאי"לך. זאת הצעקה והגערה שלמלאך. הרי המלה געיא, היא מלשון פרה גועה. לכן באה כאן הגעיא, זאת הצעקה שלמלאך, כפי שאמרנו מקודם, שהמלאך או הקב"ה אומר לנשמה, איך באת לעולם העליון, ואת לא יודעת כלום? צאי לך! זאת הצעקה והגערה. הגעיא תמיד נקראת, בהרמת קול. רוצה להגיד, 'אם לא תדעי, אם את לא יודעת, א"כ תצאי. זהו פירוש אחד.

אולם בעצם, אפשר לפרש פה עניין נוסף, ומכך הבנתי עוד עניין, עניין בתוך עניין. הרי כשאומרים צאי"לך בגעיא, אתה מוסיף את האות יו"ד לאחר האות צד"י. הרי ישנו חירק מלא, וישנו חירק חסר. אם קוראים את המלה 'צאי' בגעיא, כאילו ישנה אות יו"ד אחרי האות צד"י. מה הדבר בא להגיד?

דיברנו בזמנו ושיעור מוצש"ק שמות מוצש"ק אמור ה'תשע"ג כי ספר הזוהר הק' במלואו, היה מכיל משא גמל, או משא ארבעים גמלים. מי שיראה, גם כאן בספר שיר השירים, ישנו פירוש רק על כמה פסוקים בודדים בהתחלה, ורוב

הספר אינו מפורש, חסר לנו זאת, אין לנו את כל הפירוש. אבל מתוך מה שיש לנו, הזוהר הק' מפרש כאן [שה"ש דף פ"ה ע"ב] את הפסוק, שְׁחֹרָה אָנִי וְנִאֲוָה [שם א, ה', מפי אליהו הנביא ומפי רשב"י, ישנם כמה רמזים, רק על הפסוק הזה. מה הפירוש 'שחורה'? ומי זאת ה'נאוה'? מסביר הזוה"ק, כי הכוונה היא על האות יו"ד, שהיא אות שחורה וקטנה. והכוונה באות הזאת, לספירה העשירית, דהיינו מדת המלכות, שהיא המדה העשירית. כי בעצם, שְׁמֹנֶיֶת נִטְרָה אֶת־הַפְּרָמִים פְּרָמֵי שְׁלֵי לֹא נִטְרָתִי [שם שם ו']. דהיינו, הנקודה הזאת של האות יו"ד, היא בעצם כוללת את הכל, וממנה התחלת כל האותיות. כל אות, מתחילה עם האות יו"ד, ואח"כ ממשיכה. לדוגמא, האות אל"ף, כתיבתה מתחילה מצד ימין, ע"י האות יו"ד. וכן באות בי"ת, ישנה התחלה של משיכה. וכן האות גימ"ל, וכן כל אות ואות, יש בה אות יו"ד מסויימת. הראב"ד גם כותב זאת במשנה הראשונה של ספר יצירה, שהאות יו"ד, היא התחלת כל האותיות, ושהיא בעצם כוללת את הכל. אם כן, זהו צאי"לך. כפי שכתוב שם בזוהר חדש, שהדבר בא לרמוז על המדה הזאת, הנמצאת באות יו"ד הזאת. יו"ד חכמה קדומה.

אבל לפי זה, הבנתי דבר נוסף הפלא ופלא. את הגעיא במלה 'צאי לך', כבר הבנתם. אבל ישנו דבר נוסף, שלא יודעים אותו. על פי חלק הדקדוק, צריך לקרוא שְׁמֹנֶיֶת נִטְרָה אֶת־הַפְּרָמִים. הציבור לא יודע זאת, כפי שישנם עוד כמה דברים, שאינם ידועים לציבור, משום שברוב מהדורות ספר חלק הדקדוק, הדברים אינם כתובים. כנראה מהרי"ץ השלים זאת רק במהדורא בתרא, ולכן הדבר נשכח ואינו ידוע כל"כך. בכל אופן, צריך לומר נִטְרָה אֶת־הַפְּרָמִים. לעשות מלעיל בטי"ת, ולא בנו"ן. והדבר פלא. גם כאן צריך להתפלא, מדוע הטעם בטי"ת של נִטְרָה? תדעו לכם, התמיהות הללו באות לעורר, שישנו כאן משהו, לרמוז

שערי יצחק – השיעור השבועי

ישנו דבר נוסף שאינו ידוע, למשל, אם נרצה להבין זאת. בפסוק ירעם הים ומלאו ותהלים צ"ו, י"א, לפי חלק הדקדוק, צריך לומר ירעם. מובן מאליו כי השוא נע. כביכול, הדבר בא להוסיף כאילו יש עוד יו"ד. דבר זה, בא לרמוז על עשר תקיעות שלשופר, שזהו ה'רעם', של הים ומלואו. ובעצם, זאת מדת המלכות, היא הים ומלואו, אשר כוללת את כל הספירות. ולכן אומרים, ירעם הים ומלאו. אבל אם תשאל, למה זה רק במזמור הראשון [צ"ו], ולא השני [צ"ח]? מדוע במזמור השני אומרים ירעם הים ומלאו? התשובה היא, כי במזמור השני כתוב במפורש, בְּחִצְצָרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר הִרְיִעוּ לְפָנָיו הַמְּלִיךְ יי". אבל במזמור הראשון, לא כתוב במפורש על תקיעת שופר, לכן דוד המלך רומז זאת במלה ירעם, לרמוז על עשר התקיעות. כל הדברים הם מכוונים, האחד כנגד השני.

ההבדל בין רשב"י זיע"א לפני כניסתו למערה, לבין רשב"י לאחר שיצא מן המערה.

הגמרא במסכת מגילה [דף י"ב ע"א] אומרת, שאלו תלמידיו את רשב"י, מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה? למה נגזרה הגזירה להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים, בזמן אחשורוש? מה היה חטאם? אמר להם, אמרו אתם. אמרו לו, מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. אם כן, שבשושן יהרגו, שבכל העולם כולו אל ייהרגו. הרי אנשי העיר שושן בלבד חטאו בכך, א"כ למה נגזר על כל היהודים אשר בכל המדינות, להשמיד להרוג ולאבד? אמרו לו, אמור לנו אתה. אמר להם, מפני שהשתחוו לצלם. אמרו לו, וכי משוא פנים יש בדבר? אמר להם, הם לא עשו אלא לפנים, אף הקב"ה לא עשה עמהן אלא לפנים. והיינו דכתיב, כי לא ענה מלבו (איכה ג', ל"ג).

כאן איזה דבר. הרי תמיד בד"כ, לפי משקל המלה, צריך להיות נוטרה, על משקל נְתַנְנִי שְׁמִמָּה ואיכה א', י"ג, וכן בְּגִידָה יְהוּדָה [ירמיהו ג', ח']. כך המשקל הרגיל של מלה. א"כ, מדוע פה כתוב נְטַרָה?

אבל לפי דברינו, הדבר הפלא ופלא. הכוונה היא, כי המדה העשירית, דהיינו מדת המלכות, כוללת את כל התשע ספירות שאחריה. זהו שְׁמִנִי נְטַרָה אֶת־הַפְּרָמִים, מבליטים את האות טי"ת דוקא, בכדי לומר לך, כי השמירה, וכל מה שהדבר כולל, הוא כולל את כל תשע הספירות העליונות, אשר בתוך האותיות. ובכדי לייחד ולעורר על כך, על מנת לרמוז את הדבר, האות טי"ת בולטת כאן באופן מיוחד.

שאלה מהקהל: זה עדיין בגדר מציאות? תשובת מרן שליט"א: בודאי. כי אלו סודות התורה. אבל לפחות, רק קצת להריח, בכדי להבין את הדברים. כפי שאמרתי מקודם, את המציאות הללו, אפשר ללקט, אפילו רביי זעירי. זה לא שאנו מבינים את עמקות הדברים, באופן כללי, ק"ו שלא יסודי ושרשי. אלא שיכולנו בס"ד להגיע בקלות לדברים הללו, לחבר ולקשר בין הדברים, ואלו הן המציאות. הדבר הוא בזכות כך, שהדברים בזמנינו פשוטים וברורים. אולם בדורות שעברו, לא נראה שהם יכלו להגיע אל הדברים הללו בקלות.

שאלה מהקהל: המלה נוטרה, קשורה לפסוק שלמעלה?

תשובת מרן שליט"א: הזוה"ק מסביר זאת על הפסוק הזה, שְׁמִנִי נְטַרָה אֶת־הַפְּרָמִים פְּרָמִי שְׁלִי לֹא נְטַרְתִּי, שהכוונה היא על מדת המלכות. ישנם כמה מאמרים על העניין הזה, שהאות יו"ד, שהיא בעצם כמעט כלום, כי אין לה שטח ומקום להתפשט ולהתרחב, לכן 'כרמי שלי לא נטרתי', לכן היא בעצם צריכה לשמור על כולם, והיא עולה ומתפרשת על הכל.

בעל ענף יוסף מעיר, כי במדרש שיר השירים רבה, כתוב ההיפך. דהיינו, מה שאומר כאן רשב"י, כתוב במד"ר בשם רבנן. ורשב"י הוא האומר, כי עם ישראל נהנו בסעודה, ובגלל שכל ישראל ערבים האחד לשני, לכן הם נענשו. בכך הוא מתרץ את השאלה.

הוא שואל, שהרי בגמרא כתוב, שרשב"י אמר כי הסיבה שנגזרה הגזירה, משום שהם השתחוו לצלם בזמן נבוכדנאצר. אבל במד"ר שה"ש, לא כתוב כך. בפסוק כתוב, וְאֵת קוֹמְתָךְ דְּמָתָה לְתִמְרָה [שה"ש ז', ח']. פסוק זה נאמר, על חנניה מישאל ועזריה. כי בזמן שכל אומות העולם נפלו והשתחוו לצלם שעשה נבוכדנאצר, הם לא השתחוו. הרי נבוכדנאצר, משל בכיפה, כולם היו כפופים לו. והוא בחר שלשה אנשים מכל אומה ולשון, והכריח אותם, או שכנע אותם, שישתחוו לצלם שלו. אולם חנניה מישאל ועזריה, היו היחידים שלא השתחוו, ולכן הוא הפילם לתוך כבשן האש.

אומר רבי שמעון בר יוחאי, כי על כך נאמר בפסוק, וְאֵת קוֹמְתָךְ דְּמָתָה לְתִמְרָה. דהיינו, כפי שעץ תמר, הוא זקוף, כך חנניה מישאל ועזריה, נשארו זקופים. הם הלכו למות, על קידוש ה'. הרי הם יכלו לברוח, ובכל זאת הם הלכו לשם, ועמדו ולא השתחוו. ולא רק שהם עמדו שם, אלא שהתפזרו בין כולם, בכדי להבליט שאינם משתחוים, ובכך יהיה קידוש ה' גדול יותר. הפלא ופלא. בזכותם, קיים העולם. על שלושה העולם קיים, או על אברהם יצחק ויעקב, או על חנניה מישאל ועזריה.

וז"ל המדרש [שיר השירים רבה פרשה ז', רבנן אמרי, על שעבדו ישראל עבודה זרה. ור' שמעון אמר, על שאכלו מתבשיל הגויים. אמרו לו, והלא לא אכלו סעודה, אלא אנשי שושן הבירה בלבד. הלא הוא דכתיב, (אסתר א') ובמלאת הימים האלה. אמרו לו: והלא כל ישראל ערביין אילין באילין, דכתיב (ויקרא כ"ו) וכשלו איש באחיו איש בעון אחיו. אמר

להם, אם כדעתכם אתם חייבתם את כל ישראל כלייה, דכתיב (שמות י"ב) זבח לאלהים יחרם. אמרו לו, אעפ"כ לא עבדו אותה בכל ליבם, שנאמר (איכה ג') כי לא ענה מלבן.

על דעת רבנן, עבדו ישראל ע"ז בימי נבוכדנאצר. על דעת רשב"י, לא עבדו ישראל ע"ז בימי נבוכדנאצר. לפי המדרש הזה, רשב"י אומר כי ישראל לא עבדו ע"ז, וזהו ההיפך ממה שכתוב בגמ' שלנו. על דעת רבנן, עבדו ישראל ע"ז. כיצד? נבוכדנאצר העמיד צלם, והפריש עשרים ושלשה מכל אומה ואומה, ועשרים ושלשה מכל ישראל. לפי דברי רבנן יוצא, כי חנניה מישאל ועזריה לא עבדו ע"ז, אבל עשרים איש מישאל אכן עבדו ע"ז. העשרים האחרים, היו 'פשרנים', הם לא מסרו את נפשם על קידוש ה', והם אכן השתחוו. אבל שלושה, לא השתחוו, והם חנניה מישאל ועזריה.

אבל על דעת ר' שמעון, לא עבדו ישראל ע"ז. הא כיצד? נבוכדנאצר העמיד צלם והפריש מכל אומה ואומה שלושה שלושה, ושלשה מכל ישראל, וחנוניה מישאל ועזריה שהיו השלושה מישאל עמדו ומיחו על עצמן, ולא עבדו ע"ז. לפי דעת רבי שמעון, נבחרו רק שלושה נציגים מכל עם, ומעם ישראל נבחרו חנניה מישאל ועזריה, והם לא עבדו ע"ז. לכאורה, הדבר ההיפך ממה שכתוב בגמ'.

מביא בספר ענף יוסף, תירוץ על כך, ראיתי מי שתירץ, שזה אמר קודם שהיה רבי שמעון במערה, וזה אחרי זה שנזכר תורתו במערה, וחזר ממה שאמר תחילה.

הוא כתב זאת, בשם 'ראיתי מי שתירץ'. סתם ולא פירש מיהו. וכנראה כוונתו, לספר בן יוחאי, אבל הוא לא רצה להזכיר את שמו, כיון שישנם כאלה שאינם כ"כ מרוצים ממנו, בכמה דברים מסויימים. ישנה מחלוקת בכך. ישנם

שערי יצחק – השיעור השבועי

שבהרבה מקומות, אפי' החזן בעצמו, איננו יודע. הוא צריך מישהו שיעזור לו, או שהוא פותח לידו את החומש, ואינו בקי בכלל בקריאה. וכמובן, שגם הציבור שכח הרבה דברים.

למשל הזכירו לי, כי הרבה אנשים כיום קוראים, אֶל־מִשְׁשָׁה לְאֶמֶר [שמות ל"א, א'], [מבלי להפריד בין המלה 'משה', למלה 'לאמר']. וזאת, כיון שיש שם טעם מארכה. כך הם חושבים, וטוענים. אבל לדור שעבר (יוצאי עי"ת צנעא, וכל המחוזות במרכז תימן), היתה לכולם המסורת לקרוא כך, 'אל משה, לאמר'. כך היה מקובל. אבל הדור הזה, אין לו מסורת, נשכחה מפי חלק מהם, ממילא הם קוראים לפי מה שכתוב, לפי הבנתם, ולא כפי המסורת שהיתה. וכן לדוגמא בפסוק, פִּי־יָד עַל־יָס יְהִי [שמות י"ז, ט"ז]. אם היו לומדים כפי שצריך, היו יודעים שישנה קבלה, להפריד בין המלה 'כס', למלה 'יה'. כמרכז בשירת היס, מִי פְּמָכָה נְאֻדָּר פְּקָדָשׁ [שמות ט"ו, י"א], שיש קהילות נוהגים לעשות ניגון מיוחד המפסיק בין תיבת 'מי' לבין תיבת 'פמכה' שאחריה, מפני שהכא"ף דגושה באופן יוצא מהכלל כנודע.

משתמשים בנוגע לשגיאות בקריאת התורה, במלה 'יִדְפְּרוּ'. מובן המלה בלשה"ק, יִזְפְּרוּ. אבל שמעתי, כי כיום ישנם כאלה, שכבר אינם יודעים מה פירוש המלה הזאת בשפה התימנית, לכן הם מבינים, עלה בדמיונם, כי הכוונה היא שדוקרים אותם. הם חושבים, כי 'ידקרו', פירושו דקירה. כביכול, נועצים בהם סכין. וכמובן הם לא מבדילים בין אות כא"ף לבין אות קו"ף. אבל הדבר הגיע אליהם בטעות, כיון שאינם מבינים את השפה. הם הבינו מעצמם, כי כך פירוש המלה.

לצערינו, אכן הדבר צריך תיקון. ישנם אנשים, אשר אינם מגיעים לבית הכנסת שלתימנים, או שאינם רוצים לעלות שם לספר תורה, בכדי

גדולים שסברו, כי הוא בסדר גמור. וישנם כאלה, שקצת חששו, כיון שיש לו קצת דעות שאינם כ"כ מקובלות. אולי בגלל כך, הוא לא רצה לכתוב את שמו באופן מפורש. בכל אופן, הוא מביא את עצם התירוץ הזה, שזה נֶאֱמַר לפני שרשב"י נכנס למערה, וזה לאחר המערה. והוא לא נכנס לומר במפורש, מה היה בסוף? אבל מי שיעיין שם בספר, יראה כי לדעתו מה שכתוב בגמרא, זהו לאחר שרשב"י יצא מן המערה. א"כ, ישנו הבדל גדול, בין ההשגות שלרשב"י לפני כן, לבין ההשגות שלרשב"י אחרי כן. דהיינו, רבי שמעון בר יוחאי, חזר בו מהרבה דברים. כיון שמאז שהיה במערה, הוא עלה ונתעלה. כמו שאומר רבינו חננאל במס' סוכה [דף מה ע"ב], כי רשב"י ובנו רבי אלעזר, ראו במערה מראות אלדיים. הם כבר היו קדושי עליון, וצפו במרכבה, עד כדי כך שכל העולם יכל להינצל בזכותם.

זאת זכותו שלרשב"י, ואנחנו נשענים עליו ועל תורתו ועל צדקותו. וה' ברוך הוא יזכנו לכך.

חשיבות הנקודות והטעמים שבתורה, כיצד ראוי לתקן את העולה הטועה בקריאת בתורה, וחשיבות גירסא דינקותא. נחיצות התארגנות בני הישיבות הקדושות ללימוד שמו"ת בצוותא.

כפי שדיברנו, תכף נראה בעז"ה, את חשיבות עניין הנקודות והטעמים. הנושא הזה, נחלש קצת בעדה שלנו, בתקופה האחרונה. ברוך ה', בדור שעבר, כולם, מקטנם ועד גדולם, היו בקיאים בקריאת התורה בצורה מדוייקת. אבל הדור שלנו, נחלש בכך, ובפרט בזמן האחרון, בכל רחבי ארצה"ק. אנו רואים, כי ישנם הרבה אנשים, אשר אינם בקיאים בקריאת התורה, ואינם קוראים כפי שצריך. פנו אלי בעניין זה, מכמה וכמה מקומות. הם אומרים, כי רואים שישנם כבר הרבה אנשים בציבור, שאינם קוראים בתורה כראוי. ובכלל, החולשא היא, בעוד כמה וכמה דברים אחרים. אבל בפרט, בעניין קריאת התורה, הדבר בולט מאד. עד

שלא יתקנו אותם בקריאת התורה, כיון שעושים זאת בצורה שהיא מעליבה אותם. חושבני, כי אם היו עושים זאת בצורה מכובדת, לא כי ח"ו רוצים להכשיל אותם, אלא אדרבה, בכדי שידייקו בקריאה, צריך לעשות זאת בעדינות. ואם רואים, כי הקורא אינו יודע, א"כ תעזוב אותו, וצריך למצוא פתרון אחר.

אבל כמדומני, כי בעצם, צריכים לתקן את השרשים. דהיינו, ראשית, שתהיה לילדים גירסא דינקותא, שמקטנותם יהיו להם את היסודות ואת השרשים, לקריאה הנכונה. וגם הגדולים, דהיינו בחורים הלומדים בישיבות, וכמובן שגם האברכים, אבל אפילו בני הישיבות התימנים, הנמצאים במסגרת של ישיבה, חושבני כי הם צריכים להתארגן ולהתקבץ בכל ליל שבת, למשל, ולקרוא ביחד שנים מקרא ואחד תרגום. וכן את הפטרה. לא יועיל שכל אחד יקרא לבדו. כי אם הוא אינו יודע לקרוא, לא יהיה מי שיתקן אותו. אלא, ללמוד זאת בקבוצה. ומי שידע, ילמד את מי שאינו יודע. על ידי כך, איש את רעהו יעזור. לכן אני אומר, כי יש לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום, פרשה והפטרה, אפילו במסגרת הישיבה. כיון שאח"כ לצערינו, הם מגיעים לביהכ"נ כשהם כבר אברכים, ובסוף אתה רואה אותם כיצד הם עילגים בקריאתם משובשת. שבע למעלה ואחת למטה, או ההיפך. מרגישים כי הקריאה כבר נהיתה, בצורה שאינה מתאימה. הלכך נחוץ מאד ללמוד בצוותא, ויפה שעה אחת קודם.

והדבר גם מביא לחולשא, בדברים האחרים. אפילו לאמירת אשמורות, הם כבר אינם מגיעים. נהיינו יותר גרועים, מן האשכנזים. האשכנזים לפחות מגיעים בעשרת ימי תשובה, וקצת לפני ר"ה, לאמירת סליחות. אבל כיום ישנם תימנים, שאפילו בעשיית אינם באים. כיון שאם אינו בא מתחילת חודש אלול, הוא כבר התרגל שלא לבוא, וממילא גם בעשיית אינו מגיע. ישנם כאלה האומרים, שיש להם את

האשמורות בהקלטה. יש להם תירוץ, שלא צריך לבוא לבית הכנסת, כי הוא כבר יגיד זאת ביחד עם ההקלטה. יותר נכון ישמע. אבל כמובן, שהדבר אינו דומה.

נושא הדיוק בקריאה, זהו עניין חשוב מאד, וכן הטעמים. הדברים נשגבים. תכף נקרא זאת (כל הציבור יחד) במאמר שבספר הזוהר הק'. בזוהר חדש שיר השירים.

דברי מהרי"ץ זיע"א בעניין מעלת אמירת "ברוך שמה" בעמידה, וחשיבות אמירת "ברוך שמה" במנחה של-שבת יותר מבשחרית של-שבת. ברצוני לעורר על דבר נוסף, לגבי המאמר 'ברוך שמה דמרי עלמא', המובא בספר הזוה"ק בפרשת ויקהל.

הפוסקים דנים, מתי יש להגיד זאת? האם רק בשבת, או גם ביום חול? בדרך כלל המקובלים אומרים, לומר זאת בשבת, ושביום חול, אין צורך לומר זאת, אולם מי שרוצה להגיד זאת גם ביום חול, אם יש לו פנאי, אדרבה, יש בכך זכות. גם מהרי"ץ זיע"א מביא זאת ובע"ח ח"א דף ס"ג ע"ב, והוא אומר שבמאמר זה, ישנה סגולה גדולה. וז"ל מהרי"ץ, אומרים אותו בעמידה. כפי הנראה הטעם בכדי שהאדם יתעורר, שלא יאמרו זאת 'כלאחר יד', לכן אומרים אותו בעמידה, כי עי"כ האדם מתעורר. וזכורני מאבא מארי נ"ע, שהראה לי בספר, כמדומה לי שהוא בספר קיצור שני לוחות הברית, שהוא מסוגל לכפר עון הקרי. כי יש בו ק"ל תיבות, נגד ק"ל שנים שפירש אדם הראשון מאשתו, והיה מוליד רוחין ושדין באותן שנים מהקרי, כדאיתא בזוהר בראשית דף נ"ד ע"א, ובוה יש לו כח לכפות ולהכניע אותם. במאמר הזה, ישנן מאה ושלושים תיבות, כנגד מאה ושלושים שני חייו של-אדם הראשון. ויש במאמר זה סגולה, לכפר על עניין זה. בהמשך כותב מהרי"ץ, אח"ז מצאתי שב"כ הרב ספר זכירה סימן ע'.

שערי יצחק – השיעור השבועי

בבוקר, כנראה מהעניינים הסמוכים שם, כגון נשמת כל חי. אבל הרמ"ק בספר אור יקר ודף נ"ז כותב, יש גורסים כאן מימרא זו, ואינה מן העניין. הוא אומר, שישנם גירסאות בזוהר, בהם מאמר זה כתוב כאן, אבל הדבר אינו שייך לכאן כלל. הוא מעתיק את כל המאמר, ואח"כ הוא אומר, ברוב הספרים אינה, אלא שנעתקה ממקום אחר. הכניסו פה את המאמר הזה, אבל לא כאן מקומו. הביאו זאת ממקום אחר, ושתלו אותו כאן. כנראה בגלל שמדובר כאן על הקריאה בספר תורה, בא מישוהו וכתב זאת כאן. הרמ"ק מביא ראיה, שהרי את המאמר הזה, אומר רבי יצחק. הרי בזוה"ק שם זהו מאמר ארוך, שמוזכרים בו שמות כמה חכמים. כל אחד, אמר משהו. כגון רבי חייא, ורבי יוסי, ורבי יצחק, ועוד. אומר הרמ"ק, כי אם תדקדק במאמר, תראה שאינו קשור לכאן. והראיה לכך, כי אין דרך רבי יצחק בכל דבריו לקרוא לרבי שמעון, הוא לא קורא לו רבי שמעון, אלא בוצינא קדישא. מה פתאום כאן הוא אומר, בלשון רבי שמעון? זאת ראיה, ששתלו כאן משהו, והדבר אינו חלק מנוסח המאמר שלו. בודאי הפסיקו העניין והעתיקוהו כאן וכו'. לדבריו, אין ראיה שהמאמר שייך לזוהר כאן, אלא שמאמר זה היה כתוב במקום אחר, ומישוהו העביר זאת לפה. ובכל אופן, יוצא שאין ראיה שמאמר זה קשור ליום שבת.

אולם ברצוני לומר בס"ד, כי בכל זאת ישנה ראיה מגוף המאמר, לעניין שבת. חושבני, כי בכל זאת הדבר ראוי ליום שבת, כיון שישנו קשר לתוכן המאמר, במ"ש 'ואוריתיה קשוט ונביאוהי קשוט'. דהיינו, התורה היא אמת, והנביאים הם אמת. למה מזכירים כאן את התורה והנביאים? אלא התשובה, כיון שקראנו בספר תורה, וכן בהפטרה, כמו שאנו מברכים, 'אשר בחר בנביאים טובים'. א"כ, ישנה ראיה לכך, מתוך המאמר בעצמו. ממילא, גם אם המאמר לא נכתב בזוהר כאן, לגבי ענייני שבת, ואכן הדבר כתוב במקום אחר, אשר איננו יודעים היכן הוא, אבל בכל אופן, מתוך

בדקתי וראיתי, כי הדבר גם כתוב, בספר קיצור של"ה. אינני יודע, מדוע מהרי"ץ לא מצא זאת? מדוע הוא כותב, וכעת ביקשתיו ולא מצאתיו בספר. הדבר נמצא שם, בשני מקומות. חוץ ממה שגם בספר זכירה, הדבר כתוב, וכן בעוד ספרים.

דרך אגב, במאמר הזה, רמוז העניין דלעיל, במלים 'הא רעוא קדמך דתפתח ליבי באוריתך'. 'הא רעוא קדמך, ר"ת קרי'. 'דתפתח ליבי באוריתך'. דהיינו, אם האדם ח"ו רחוק מן הקדושה, ממילא ליבו סגור בתורה. ע"י שיתקן את ענייני הקדושה, הוא זוכה שנפתח ליבו. לגבי סודות התורה, הדבר פשיטא. אבל, אפילו לגבי הפשט. כי בזכות כך, הבנתו תגדל ותתרחב.

הדבר רמוז גם בפרשה שקראנו, 'ואם תלכו עמי קרי ויקרא כ"ו, כ"א'. פעמים רבות, התורה חוזרת על המלה 'קרי'. כולם מבינים את הפשט, וכמובן שהפשט זה הפשט. אבל בתורתנו הקדושה, ישנם רמזים. הדבר בא לרמוז, כי הדברים באים בגלל העון הזה. וכן תרגומו "בְּקִשְׁיוֹ". רח"ל.

צריכים לדעת דבר נוסף, חכמי האמת אומרים, כי עיקר התיקון הוא, במנחה של שבת, ולא רק בשחרית של שבת. כמובן שהדבר חשוב, לומר זאת גם בשחרית של שבת. אבל ישנה חשיבות יתירה, להגיד את 'בריך שמיה', במנחה של שבת.

שאלה מהקהל: אפילו ביחיד?

תשובת מרן שליט"א: כן, אם הציבור לא אומר זאת. כמובן, ראוי להנהיג לומר זאת בבתי הכנסת, אם אפשר בלא מחלוקת ח"ו. אבל אם אי אפשר, גם היחיד לעצמו, צריך לומר זאת.

הפוסקים דנים ומביאים, כי בספר הזוהר הק' בפרשת ויקהל דף ר"ו ע"א, שם מובא המאמר הזה של רשב"י, אולם הוא מובא לגבי שבת

המאמר בעצמו, הדבר מובן. כפי שאנו אומרים בברכה, 'אשר בחר בנביאים טובים, ורצה בדבריהם הנאמרים באמת'.

רבינו זכריה הרופא מסביר, כי תיקנו לומר ברכה זאת, כיון שהיו כופרים המכחישים, כגון הכותים, אשר היו מאמינים רק בתורה שבכתב, ולא בנביאים. לכן אנחנו אומרים, מכריזים, כי גם הנביאים, הם אמת. ולכן תיקנו את הקריאה בנביאים, ביום שבת. ממילא, לכן אנו ג"כ אומרים, 'ואוריתיה קשוט ונביאוהי קשוט'.

ואם תשאל, א"כ במה הדבר קשור למנחה? צריכים לדעת, מובא בספרים, כי היה לקדמונים מנהג, לקרוא הפטרה גם במנחה. נמצאנו למידים, שהדבר מתאים גם למנחה.

בכל אופן, הדבר חשוב מאד. חכמי האמת אומרים, כי עניין אמירת 'ברוך שמה' במנחה, הוא יותר חשוב מבשחרית. א"כ, כדאי לתקן לומר זאת בכל מקום, גם אצל אלה שאינם נוהגים לאמרו במנחה. ושלא יגידו, שהם לא נוהגים. כי כיון שהם לא ידעו מכך, לכן הם לא נוהגים. שורש הדבר נובע מחוסר ידיעה. ולפעמים הסיבה היא, מפני שהם קצת ממהרים. אבל העניין חשוב מאד, וצריך להגיד זאת בכוונה.

ובעז"ה בזכות זה, המקום ברוך הוא יזכנו, שיפתח לבנו לתלמוד תורתו, אכ"ר.

שאלה מהקהל: ישנם המוסיפים בנוסח בריך שמה, את המלים 'ותיהב לי בנין דיכרין דעבדין רעותך'. האם אפשר להוסיף זאת? תשובת מרן שליט"א: לא. אין להוסיף זאת, כי הדבר מקלקל את העניין של מאה ושלושים תיבות שאמרנו. אולי אתה יכול להוסיף זאת במחשבה. אבל מי שמוסיף זאת בפה, הוא עושה טעות, כי צריך להיות דוקא מאה ושלושים תיבות, ועל ידי התוספת הזאת, נוספו

עוד כמה וכמה מלים, ולכן הדבר אינו שייך. אמנם אולי אפשר לתרץ זאת, לפ"ד האומרים שכל דבר המכוון כנגד מספר מסויים, אין הכוונה שלא להוסיף, רק שאין לגרוע ממנו. אבל בכל זאת, עדיף שלא לומר את המלים הללו, כיון שאינן בנוסחאות המדוייקות.

דברי מרן שליט"א בשבח קונטרס "הלכות ברכות" מבית מועדי השם.

ברוך ה', שיש לנו תוספת ברכה. אברכים יקרים, עבדו ויגעו על החוברת "הלכות ברכות", כבר זמן רב, עוד מלפני ט"ו בשבט, ובכל הפעם הדבר נדחה. אבל זכינו בס"ד שהחוברת יצאה לאור, בימים האחרונים. מובאים כאן הלכות ברכות, מתוך הספר שלחן ערוך המקוצר, עם הוספות רבות שאינן כתובות בשע"ה, ואשר נכללו כאן בחוברת. אפילו את מה שדיברנו בשיעורים האחרונים, בעניין ברכת שהחיינו, לאדם הרואה פרי חדש, אם הוא נהנה מכך, גם דבר זה נכלל כאן בחוברת. הם הספיקו להכניס גם את החידוש הזה. ויש בכך נפק"מ להלכה למעשה, כפי שדיברנו. וישנם עוד הרבה עניינים חדשים, שנדפסים כאן בחוברת, בפעם הראשונה.

המקום ב"ה יברך אותם, שיוסיפו לעשות כהנה וכהנה, לזכות את הרבים, אכ"ר.

וכן בעניין מאמר שמעון בן יעקב ורשב"י. כמו"כ, יחלקו כאן לציבור, לכבוד היום הקדוש הזה, את המאמר 'שמעון בן יעקב ורשב"י'. גם מאמר זה, הוא חשוב מאד, המדבר בעניין מדרגתו וחשיבותו של רשב"י. על חלק מן דברים, דיברנו בזמנו ושיעור מוצש"ק שמת ה'תש"ע. ובדרך אגב, אנחנו מעוררים כאן על עניין תוספת הבית "יחדת עשר ספירות", בפיוט בר יוחאי. חושבני, כי כדאי להנהיג גם את זאת בכל מקום. ושוב הפעם, שלא יגידו כי אצלינו לא נוהגים. הרי בודאי כי מי שישד זאת

הודעה חשובה!

שיעור זה הוקלד עפ"י שמיעה בעיקר, נערך והגה לפי הבנת העורך.

השיעור היה לנגד עיני מרן שליט"א קודם הוצאתו, הוסיף עניינים וציין מקורות, שיפר ותיקן דברים רבים, אולם מפאת העומס הרב המונח על כתפיו, נבצר ממנו לעבור הגהה מדוקדקת, להאיר ולהעיר בהרחבה כבשיעורים שעברו.

לאור האמור, בכל ספק או שאלה המתעוררת למעיין בשיעור זה, יש לו לברר היטב את הדבר להלכה ולמעשה אצל מרן שליט"א. הערות ותיקונים יתקבלו ברצון.

ניתן להקדיש את הוצאת השיעור לע"נ, או לרפואה, הצלחה ופרנסה טובה. פרטים בטלפון: 050-4140741

בפעם הראשונה, הוא היה בגדר 'לא נהגו'. הרי כל עיקר הפיוט, לא היה בעבר, ואלו הם דברים שמתחדשים ומתקבלים בכל דור ודור. דור דור ושופטיו, כפי השגחת הי"ת על עולמו.

אבל הדבר פשוט מאד. הרי הפיוט בר יוחאי, מיוסד על עשר ספירות. אם לא אומרים את הבית הזה, לא מבינים על מה מדברים. צריך להוציא זאת, מן הכוח אל הפועל. הסברנו זאת כאן במאמר זה באריכות, וגם כתבנו בס"ד ביאור מפורט על כל פרט ופרט, מה רמוז בבית הזה. יישר כוחם של המו"ל, הרב אביחי שרעבי שליט"א מהעיר מודיעין עילית, ומוסדות יד מהרי"ץ בני ברק. ובעז"ה, שהדבר יהיה לתועלת. כי כל דבר קטן, כל נדבך, מוסיף ומעלה עשר מעלות בקודש.

בגמר השיעור, קראו הציבור יחדיו בזוהר חדש שה"ש דף ע"ג, מפיסקת כיון דאתא שלמה וכו' תורי זהב אינון פיסוקי טעמי וכו', עד אתעבידו כולהו גופא חדא. לאחר מכן קראו את הפיסקא האחרונה שהיא הסיום. ולאחר מכן סעודה רביעית של מוצ"ש, סעודתא דדוד מלכא משיחא, ולכבוד רשב"י בוצינא קדישא, זכותם תעמוד לנו ולכל ישראל, אכי"ר.